

Om Folke- og Arbejderforsikring.

Af

Birger Hansted,
cand. mag.

Under den heftige Konkurrencekamp, de talrige private Livsforsikringsselskaber i vore Dage føre med hverandre, maa disses Ledere stadig have deres Opmærksomhed rettet paa at finde »ny Jord«, som de med Fordel kunne opdyrke og udbytte. Nye Klasser af Befolkningen drages derfor stadigt ind under Forsikringens Omraade, men næppe altid til Held og Gavn for den paagældende Klasse. Af tvivlsomt Værd er saaledes den saakaldte Folke- og Arbejderforsikring, der tilsigter at indfange i sit Net det brede Lag af Befolkningen i Ordets videste Betydning, en Art Forsikring, der jo i de sidste Aaringer ogsaa søges energisk udbredt hos os.

Den tyske officielle Statistik byder tilstrækkeligt Materiale til at begrunde et alvorligt Varsko herimod. I Følge »Zur Statistik der deutschen Lebensversicherungsgesellschaften im Jahre 1897« — Vierteljahrsschrift zur Statistik des deutschen Reiches 1898, Heft 4 — have 8 tyske Livsforsikringsselskaber, hvoraf dog de 6 ere ganske ubetydelige, optaget

denne Art af Forsikring. Af de to større, Victoria og Friedrich-Wilhelm, begge med Sæde i Berlin, findes i alt Fald det førstnævnte repræsenteret her i Landet. I disse 8 Selskaber var der ultimo Decbr. 1897 udstedt ialt 1,874,458 Policer (imod 1,302,476 ultimo Decbr. 1896) lydende paa en Forsikringssum af 332,5 Mill. Mrk. (imod 242 Mill. Mrk. 1896). Alene i 1897 var der blevet udfærdiget 841,658 nye Policer lydende paa en Forsikringssum af 133 Mill. Mrk. Denne kolossale Fremgang er unægtelig et Bevis paa, at der i de bredere Lag maa være en mægtig Trang til Forsikring tilstede; men de bør under ingen Omstændigheder betragtes som Bevis for, at Folkeforsikringen i sin nuværende Form formaaer at tilfredsstille denne Trang.

Et ganske lignende Maal som Folkeforsikrings-selskaberne forfølge iøvrigt de saakaldte Sterbe-Versicherungen, Forsikringer af Begravelseshjælp. I Følge den anførte Statistik dyrke ikke mindre end 22 tyske Livsforsikringsselskaber denne Art Forsikring. Tilsammen havde de i 1897 410,311 Policer med en Forsikringssum af 115,2 Mill. Mrk. løbende. Ogsaa Flertallet af disse Forsikringsselskaber ere ganske smaa.

	Policer	Forsikrings- sum
I 1897 havde		Mrk.
Victoria i Berlin.....	1,020,908	200,236,745
Tilvæxt i 1897	416,106	67,164,519
Friedrich Wilhelm i Berlin	740,403	105,675,999
Tilvæxt i 1897	115,396	16,319,245

Af »Sterbekassen-Versicherungen« havde i 1897

	Policer	Forsikrings- sum
Rothenburger Versicherungs- anstalt i Görlitz.....	200,948	Mrk. 56,510,630
Allgem. deutscher Versiche- rungsverein i Stuttgart.....	42,736	11,736,224

Medens de 8 Folke- og Arbejderforsikringer i 1897 kunne fremvise en Tilvæxt af 571,982 Policer lydende paa en Forsikringssum af 90,492,540 Mrk., hvoraf kun ca. 40,000 Policer falde paa de 6 mindre Selskaber, beløb Tilvæksten for »Sterbekassenversicherungen« sig i samme Tid kun til 15,356 Policer lydende paa en Forsikringssum af 5,992,015 Mrk., hvilket viser, i hvilken Grad denne Form for Forsikring trænges tilbage af den nyere Folkeforsikring, hvis Agenter muligvis ogsaa optræde mere energisk og hensynsløst.

I Virkeligheden er disse Forsikringer dog ganske ensartede. Begge kendetegne sig ved Forsikringssummens Lidenhed og den ugentlige Præmiebetaling. Ugentlig Præmiebetaling, der tilmed som Regel indkasseres i den Forsikredes Hjem, imødekommer selvfølgelig i høj Grad de paagældende Klassers Ønsker og har vel navnlig bidraget til at gøre Systemet yndet blandt disse. For et overmaade ringe Bidrag — 5, 10 à 20 Pf. — der bliver opkrævet ved Døren, er Arbejderen ikke bange, og paa saadant Vilkaar er han let at overtale til at tegne en Livsforsikring. Ja Forsikringssummen synes vel endog ofte disse Mennesker, der sjældent besidde videre Færdighed i

Regning, erhvervet for næsten intet, saa ringe et Offer forekommer den ugentlige Præmiebetaling dem at være. Et Glas Øl eller to mindre i Ugens Løb og Udgiften til Præmien er dækket.

Nægtes kan det heller ikke, at denne tvungne Optrædelse for visse Dele af Befolkningen kan være et ypperligt Middel til Fremme af Sparsommelighed — og dog kan man ikke skarpt nok advare de mange tusinde Mænd og Kvinder, der have ustadige og usikre Indtægter fra at indlade sig med Folkeforsikringens Agenter. En Arbejder kan i Ungdommen eller i gode Arbejdstider med let Sind paatage sig den stadige Udredelse af en i og for sig ganske ringe Præmie, og han kan maaske udrede den rettidigt i en lang Række Aar; men endelig oprinder Modgangens, Arbejdsløshedens eller Sygdommens Tider, og Udredelsen af den ringe Præmie bliver Uge for Uge mere trykkende og besværlig, indtil det tilsidst bliver den Forsikrede umuligt at afse dette Beløb. Præmien bliver ikke rettidigt betalt, og dermed er Forsikringen forbrudt, og Retten til alt, hvad der i Aarenes Løb er indbetalt, tabt. Vel ved jeg, at de fleste Selskaber indrømmer en kort Frist for Præmiens Erlæggelse eller endog give Forskud imod Pant i Policen. Men hvor betydningsløse disse Midler ere giver den foreliggende Statistik et afskrækkende Vidnesbyrd om. (Se omstaaende Tabel).

Medens de nævnte 8 tyske Selskaber altsaa i 1897 kun havde udbetalt 18,856 Policen med en Forsikringssum af 3 Mill. Mrk. paa Grund af Dødsfald, var ikke mindre end 250,986 Policen til en Værdi

I	II Afgang i Aaret 1897			III Mertilgang
	a ved Dødsfald	b formedelst Udbetaling af Forsikrings- summen i den Forsikredes Levetid	c formedelst Opgivelse af Forsikringen	
Tilgang i Aaret 1897				
Saaledes havde				
Victoria { Policer Forsikringssum Mill. Mrk.	585,843 93,9	8,976 1,7 (1320 Mrk.)	160,749 25,0	416,106 67,2
Friedrich { Policer Forsikringssum Mill. Mrk.	191,773 27,3	8,768 1,0 (837 Mrk.)	67,587 10,0	115,396 16,3
De 6 mindre Selskaber { Policer Forsikringssum Mill. Mrk.	64,042 11,8	1,112 0,3	22,450 4,3	40,480 7,2
Ialt { Policer Forsikringssum Mill. Mrk.	841,658 133,0	18,856 3,0 (2157 Mrk.)	250,986 39,3	571,982 90,7

af 39,3 Mill. Mrk. blive inddragne paa Grund af, at de Forsikrede ikke havde kunnet fortsætte den regelmæssige Præmieudbetaling. Hvor meget der har været indbetalt paa disse Policer, oplyser Beretningen desværre intet om; men det er utvivlsomt, at der paa det store Flertal af disse Policer har været betalt i en Aarrække. Disse forskærtsede Policer til en Værdi af næsten 40 Mill. Mrk. oprulle et dystert Billede af Kamp, Nød og knuste Forhaabninger; men mest graverende er det, at det af Statistikens Tal fremgaar, at Forsikringsselskaberne have deres Hovedindtægt af disse opgivne Forsikringer, og turde man antage, dette har været Stiftjerne forud bevidst, kunde man næsten fristes til at antage, at disse Selskaber fortrinsvis ere planlagte for at drage Fordel af den Nød, der næsten med matematisk Nøjagtighed kan forudsiges engang i Fremtiden at ville træffe selve den kraftigste, dygtigste og ædrueligste Mand indenfor Arbejderstanden og de med den jevnbyrdige Lag af Befolkningen.

Forøvrigt er selve Navnet Folkeforsikring yderst vildledende. Det drejer sig jo i intet Tilfælde om en Sum, hvorpaa der kan begrundes en Forsørgelse af de Efterladte. I Gennemsnit er der i 1897 ved Dødsfald udbetalt til den Forsikredes Efterladte ca. 160 Mrk. Men dette Beløb rækker jo dog næppe videre end til Bestridelse af Omkostningerne ved en anstændig Begravelse. At Selskaberne optage de Forsikringsøgende uden Lægeattest, er paa Grund af den lange Carenztid, der selvfølgelig er nødvendig til Selskabets Sikring, kun et tvivlsomt Gode for Flertallet af de Mænd og Kvinder, der søge Optag-

else i Selskaberne. Og hertil kommer de særdeles høje Omkostninger, som ere uadskillelige fra en saadan Ordning af Forsikringen. I Victoria er Omkostningerne endog stegne til 37 % af Præmien.

Ligesaa sikkert som det er, at den moderne Folkeforsikring i den Form, som den fra Tyskland er kommen til os, ikke er anbefalelsesværdig for Arbejderne, ligesaa uimodsigeligt er det, at Arbejderne mere end nogen anden Samfundsklasse trænger til at sikre deres Alderdom. Jeg skal derfor kort skitsere et Forsøg som Allgem. deutsche Versicherungsverein i Stuttgart efter Opfordring og med Støtte af den indflydelsesrige Forening »Arbeiterwohl« i M. Gladbach har gjort paa denne Opgaves Løsning. Dette Selskabs ifjor oprettede Afdeling for Arbejder-, Spare- og Livsforsikring er indrettet efter Systemet med fuldt indbetalte Præmier. Men disse Præmier kunne af den Forsikrede gentages naar og saa ofte, som han vil. Medens man i Folkeforsikringen sikrer sig Udbetalingen af en vis forudbestemt Sum i Tilfælde af Død eller med Opnaaelsen af en vis Alder imod at paatage sig Forpligtelsen til at betale regelmæssige ugentlige Præmier, saa længe man lever eller til en forudbestemt Alder, betaler den Forsikrede i Allgem. deutsche Versicherungsverein kun saa ofte og saa meget, som han har Lyst til. Hvert Bidrag giver ham et umisteligt Krav paa en Alderdomsforsørgelse eller Kapitalforsikring, hvis Størrelse han kan læse i sin Police, og hvilket Beløb han under ingen Betingelse kan fortabe Retten til. Arbejderen opnaaer derved den Fordel i gode Arbejdstider at kunne henlægge større Bidrag, men derimod

i Nødens og Arbejdsløshedens Tider helt at kunne unddrage sig disse Betalinger. Og da han tillige ved, hvormeget hver enkelt Indbetaling — se vedføjede Tarifer — forøger hans i Forvejen erhvervede Skat, gribes han snart af Lyst til at spare. Denne Form for Forsikring, der jo endnu er ny og uprøvet, synes derfor tillige at have en opdragende Betydning, der neppe bør vurderes ringe. Omkostningerne ved denne ere dog betydelige, men disse kunne betydeligt formindskes, naar Forsikringsselskabet kan træde i direkte Forbindelse med Arbejderforeningerne, hver Arbejderforening ansætter da en af sine Medlemmer, der maa stille Kaution overfor Selskabet, som en Slags Agent, og den derved til Agenter og Opkrævere sparede Provision kommer udelukkende Arbejderforeningen til Gode.

	og Forsikringssummen skal være betalbar	
	Tarif I ved den Forsikredes Død	Tarif II ved den Forsikredes fyldte 65de Aar
	Mrk.	Mrk.
For 1 Mrk. eengang for alle indbetalt Præmie, erholder den Forsikrede, naar han ved Indbetalingen er i en Alder af		
20 Aar	2,71	2,49
25 —	2,52	2,28
30 —	2,29	2,05
35 —	2,08	1,83
40 —	1,88	1,63
45 —	1,70	1,44
50 —	1,54	1,28
55 —	1,38	»
60 —	1,28	»